NORAKSTS
Lieta Nr.A42686308
AA43-0336-12/4

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2012.gada 28.februārī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja R.Paegle,
tiesneši I.Kaļiņina un M.Vīgants,

piedaloties pieteicējam *A.R.* un viņa pārstāvim *A.Z.*, kā arī atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās Tieslietu ministrijas pārstāvim *K.S.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *A.R.* (turpmāk arī – pieteicējs) pieteikuma par Tieslietu ministrijas disciplinārlietu komisijas 2008.gada 4.augusta lēmuma Nr.1-12.3/4 atcelšanu, sakarā ar pieteicēja apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 10.novembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Tieslietu ministra 2008.gada 25.jūnija rīkojumu Nr.1-1/314 ierosināta disciplinārlieta pret *A.R.*

Ar Tieslietu ministrijas disciplinārlietu komisijas 2008.gada 8.augusta lēmumu Nr.1-12.3/4 (turpmāk – Lēmums), pamatojoties uz Tiesu izpildītāju likuma 61.panta pirmo daļu, 65.panta 1.punktu, 66.panta pirmās daļas 1.punktu, *A.R.* izteikta piezīme par zvērinātu tiesu izpildītāju darbību regulējošo normatīvo aktu neievērošanu.

[2] Pieteikumā par Lēmuma atcelšanu norādīti turpmāk minētie argumenti.

[2.1] Pieteicējs nav pārkāpis Tiesu izpildītāju likuma 45.panta prasības un Latvijas Sodu izpildes kodeksa (turpmāk – LSIK) 140.pantā noteikto. Nav iespējams pārkāpt tādas prasības, kas nav ar likumu noregulētas. Normatīvie akti nenoteic termiņu, kādā iesniedzams pieteikums par naudas soda aizstāšanu pret arestu. Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa 2008.gada 29.jūlijā, izskatot lietu par naudas soda aizstāšanu, pēc prokurora lūguma atlika lietas izskatīšanu līdz 2008.gada 30.jūnijam, dodot iespēju parādniekam samaksāt piemēroto naudas sodu.

[2.2] Nav saprotams secinājums, ka pieteicējs bez pamata pieprasījis informāciju Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai (turpmāk – VSAA) par

parādnieka darba vietu. Saskaņā Kriminālprocesa likuma 645.panta pirmajā daļā noteikto, ja naudas sodu nevar piedzīt**,** tiesnesis to aizstāj ar arestu vai brīvības atņemšanu. VSAA informācija bija nepieciešama, lai piedziņu varētu vērst uz parādnieka darba algu.

[2.3] Piemērojot pieteicējam disciplinārsodu, Tieslietu ministrijas disciplinārlietu komisija iejaukusies zvērināta tiesu izpildītāja profesionālajā darbībā, kā arī rīkojusies ārpus savas kompetences. Zvērināta tiesu izpildītāja amata darbības izpildu lietā ir tiesīga izvērtēt vienīgi tiesa. Savukārt bez attiecīga tiesas lēmuma disciplinārā soda piemērošanai nebija pamata.

[2.4] LSIK 140.pants regulē tiesu izpildītāja amata darbības izpildu lietā par naudas soda piedziņu. Tādējādi minētā norma nav atzīstama par tiesu izpildītāju darbību regulējošu normatīvo aktu, bet gan par amata darbību regulējošu normatīvo aktu.

[2.5] Tiesu izpildītāju likuma 45.pants ir tiesu izpildītāju pienākumu vispārējs noteikums, kurš nenoteic termiņus vai kvalitātes kritērijus nolēmumu izpildē.

[3] Rakstveida paskaidrojumā par pieteikumu Tieslietu ministrija (turpmāk arī – atbildētāja) norādījusi turpmāk minētos apsvērumus.

[3.1] Pieteicēja amata darbību likumības pārbaude uzsākta saistībā ar atbildētājai adresēto Latgales apgabaltiesas priekšsēdētāja 2008.gada 27.februāra vēstuli Nr.1-6/100 (turpmāk – Vēstule) par pieteicēja amata darbībām.

[3.2] Pamatojoties uz Vēstulē norādīto un saskaņā ar Tiesu izpildītāju likuma 52.panta otrās daļas 3.punktu, 2008.gada 13.martā pieteicējam nosūtīts pieprasījums, lūdzot sniegt informāciju par Vēstulē minētajiem apstākļiem, pievienojot visu izpildu lietā esošo dokumentu kopijas. 2008.gada 25.martā atbildētāja saņēmusi pieprasīto informāciju.

[3.3] Atbildētāja atsaucas uz Tiesu izpildītāju likuma 56.panta pirmajā un otrajā daļā noteikto. 2008.gada 15.maijā pieteicējam nosūtīts pieprasījums sniegt rakstveida paskaidrojumu, norādot izpildu lietā Nr.45-K2.2/2007 veiktās amata darbības laika posmā no 2007.gada 16.janvāra līdz 2008.gada martam, informējot par izpildu darbību veikšanas laiku un rezultātu. 2008.gada 6.jūnijā saņemts pieteicēja rakstveida paskaidrojums un izpildu lietas Nr. 45-K2.2/2007 materiālu kopijas.

[3.4] Atbildētāja konstatējusi, ka izpildu lietā Nr. 45-K2.2/2007 laika posmā no 2007.gada 18.janvāra līdz 2008.gada 27.martam pieteicējs nav veicis amata darbības, kas būtu vērstas uz personai piespriestā naudas soda izpildi. 2008.gada 27.martā Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesai nosūtīts pieteikums par personai piespriestā naudas soda aizstāšanu ar arestu vai brīvības atņemšanu.

[3.5] Pieteicējs pieļāvis neattaisnotu vilcināšanos (bezdarbību) amata pienākumu izpildē, neveicinot savlaicīgu tiesas nolēmuma izpildi. Tādējādi pieteicējs nav ievērojis valsts intereses uz ātru un kvalitatīvu nolēmuma

izpildi, kā arī pieļāvis zvērinātu tiesu izpildītāju darbību regulējošu normatīvo aktu būtisku pārkāpumu.

[3.6] Tiesu izpildītāja lēmumu un rīcību nedrīkst ietekmēt, taču tas neizslēdz tiesu izpildītāja atbildību savu profesionālo un uzraugošo institūciju priekšā par profesionālajiem un disciplinārajiem pārkāpumiem.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 10.novembra spriedumu pieteikums noraidīts, balstoties uz turpmāk norādītajiem motīviem.

[4.1] Lietā ir strīds par to, vai pieteicējs ir ievērojis LSIK 140.panta trešajā daļā un Tiesu izpildītāju likuma 45.panta pirmajā daļā noteiktās prasības.

[4.2] Zvērinātam tiesu izpildītājam ir pienākums saprātīgā termiņā, proti, tiklīdz tas ir iespējams, bet bez īpašas kavēšanās, veikt amata darbības un citus likumā noteiktos pasākumus, lai ātri un kvalitatīvi nodrošinātu tiesas un citu institūciju nolēmumu izpildi. Pieteicējam kā praktizējošam zvērinātam tiesu izpildītājam nevar būt sarežģīti atpazīt Tiesu izpildītāju likuma 45.panta pirmajā daļā ietvertās prasības un pareizi tās izpildīt.

[4.3] No lietas materiāliem tiesa konstatējusi, ka pieteicējs saņēmis vairākus Preiļu rajona prokuratūras pieprasījumus par informācijas sniegšanu, vai persona ir samaksājusi piespriesto naudas sodu. Uz visiem prokuratūras pieprasījumiem pieteicējs sniedzis atbildi, ka persona naudas sodu nav samaksājusi, taču nav iesniedzis pieteikumu tiesai par naudas soda aizstāšanu ar arestu vai brīvības atņemšanu LSIK noteiktajā kārtībā.

[4.4] Pieteikumu tiesai par naudas soda aizstāšanu ar arestu vai brīvības atņemšanu pieteicējs nosūtījis tikai 2008.gada 27.martā, proti, vairāk kā gadu pēc priekšlikuma nolēmumu izpildīt labprātīgi nosūtīšanas 2007.gada 18.janvārī.

Izvērtējot minētās pieteicējas darbības, kas apstiprinās ar lietas materiāliem, tiesa atzinusi par pamatotu atbildētāja secinājumu, ka pieteicēja rīcība konkrētajā gadījumā ir vērtējama kā neattaisnota vilcināšanās. No lietas materiāliem viennozīmīgi izriet, ka pieteicējs nav veicis savlaicīgu tiesas nolēmuma izpildi.

[4.5] Lēmumā norādīto pamatojumu tiesa atzinusi par pareizu, kā arī secinājusi, ka atbildētāja ir ievērojusi Tiesu izpildītāju likumā noteikto kārtību. Saskaņā ar Tiesu izpildītāju likuma 66.panta pirmo daļu pieteicējam piemērots disciplinārsods – piezīme, kas ir minimālais iespējamais disciplinārsods.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 10.novembra spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību, norādot, ka tiesa pārkāpusi vairākus administratīvā procesa principus, nav ievērojusi Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) pamatmērķi un nav piemērojusi nevienu tiesību normu interpretācijas metodi, kā rezultātā tiesa nonākusi pie nepareiza sprieduma.

[6] Paskaidrojumā par apelācijas sūdzību norādīts, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota, bet spriedums ir tiesisks un pamatots. Apelācijas sūdzībā nav konkrēti norādīts, kā pieteicēja ieskatā izpaužas sprieduma nepareizība.

[7] Tiesas sēdē pieteicējs un viņa pārstāvis uzturēja apelācijas sūdzību, kā arī iesniedza rakstveida paskaidrojumu (*lietas 88. – 90.lapa*) un Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas lēmumu (lieta Nr.4-12/99/08), ar kuru izbeigta tiesvedība */darbavieta/* zvērināta tiesu izpildītāja *A.R.* ierosinājumā par soda aizstāšanu *V.I.* (*lietas 91.lapa*).

Atbildētājas pārstāvis pieteikumu un apelācijas sūdzību neatzina.

Motīvu daļa

[8] Pārbaudījusi lietas materiālus un noklausījusies procesa dalībnieku paskaidrojumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota, bet pieteikums ir noraidāms.

[9] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tādēļ, pamatojoties uz APL 307.panta ceturto daļu, Administratīvā apgabaltiesa pievienojas Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 10.novembra sprieduma motivācijai.

[10] Attiecībā par apelācijas sūdzībā (*lietas 72.lapa*) ietvertajiem apsvērumiem, Administratīvā apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

Pieteicējs norādījis, ka tiesa pārkāpusi vairākus administratīvā procesa principus, nav ievērojusi APL mērķi, kā arī nav piemērojusi nevienu tiesību normu interpretācijas metodi un tādēļ nonākusi pie nepareiza sprieduma.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka minētie iebildumi ir nekonkrēti, jo pieteicējs nav motivējis, konkrēti kā izpaužas pirmās instances tiesas sprieduma nepareizība, kurus administratīvā procesa principus pirmās instances tiesa pārkāpusi un kādā veidā pārkāpumi izpaudušies. Apelācijas sūdzībā nav norādīts, pamatojoties uz kādiem juridiskiem apsvērumiem pieteicējs uzskata, ka Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 10.novembra spriedums nonāk pretrunā ar APL 2.pantā definēto pamatmērķi. Pieteicējs arī nav motivējis, kuras tiesību normas tiesa interpretējusi nepareizi. Savukārt izvērtējot pirmās instances tiesas sprieduma tiesiskumu un pamatotību, Administratīvā apgabaltiesa nekonstatē atkāpes no materiālajās un procesuālajās tiesību normās noteiktā. Pirmās instances tiesa ir pareizi novērtējusi lietas faktiskos apstākļus un sniegusi tiem izvērstu juridisko argumentāciju, pamatoti atsaucoties arī uz Senāta judikatūru līdzīgā lietā (*sk. Senāta 2010.gada 11.marta sprieduma Nr. SKA- 83/2010 8. – 11.punktu*).

Līdz ar to pieteicēja iebildumi ir noraidāmi kā nepamatoti.

[11] Pieteicējs iesniedzis Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas lēmumu (lieta Nr.4-12/99/08), ar kuru izbeigta tiesvedība */darbavieta/* zvērināta tiesu izpildītāja *A.R.* ierosinājumā par soda aizstāšanu *V.I.* (*lietas 91.lapa*). Pieteicēja ieskatā minētais tiesas nolēmums apstiprina to, ka pieteicējs nav veicis disciplināri sodāmas darbības, bet tieši pretēji, viņa rīcība bijusi atbilstoša procesuālās ekonomijas principam.

Minētajam pieteicēja viedoklim Administratīvā apgabaltiesa nevar piekrist, jo pieteicēja iesniegtais tiesas nolēmums nemaina Lēmumā ietverto secinājumu pamatotību.

Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka no pieteicēja iesniegtā tiesas nolēmuma izriet, ka ar Preiļu rajona tiesas 2008.gada 15.janvāra spriedumu *V.I.* ir atzīts par vainīgu un sodīts par Krimināllikuma 312.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ar piespiedu darbu uz 60 stundām. Pamatojoties uz Krimināllikuma 51.pantu, minētajam sodam pilnīgi pievienots neizciestais Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2006.gada 16.novembra sprieduma piespriestais sods – naudas sods piecu minimālo mēnešalgu apmērā Ls 450, un transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšana uz septiņpadsmit mēnešiem un deviņām dienām, bez mantas konfiskācijas, un galīgais sods pēc abiem spriedumiem noteikts – piespiedu darbs uz sešdesmit stundām, naudas sods piecas minimālās mēnešalgas – Ls 450, un transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšana uz septiņpadsmit mēnešiem un deviņām dienām, bez mantas konfiskācijas. Līdz ar to zudis pamats *V.I.* aizstāt sodu, kas piespriests ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2006.gada 16.novembra spriedumu.

Secināms, ka laika periodā, kad pieteicējs neveica nekādas amata darbības, kas vērstas uz Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2006.gada 16.novembra sprieduma krimināllietā Nr.K29-0994-06 izpildi, notiesātais *V.I.* 2007.gada 22.jūnijā paguvis izdarīt jaunu noziedzīgu nodarījumu, par kuru paredzēta atbildība Krimināllikuma 312.pantā (izvairīšanās no tiesas piespriestā soda izciešanas). Tā kā uz Preiļu rajona tiesas 2008.gada 15.janvāra sprieduma taisīšanas brīdi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2006.gada 16.novembra spriedums krimināllietā Nr.K29-0994-06 vēl aizvien nebija izpildīts, tiesa piemērojusi Krimināllikuma 51.pantu.

Administratīvā apgabaltiesa norāda, ka normatīvajos aktos nav rodams pamatojums minētajam pieteicēja viedoklim, proti, pieļaut zvērināta tiesu izpildītāja ilgstošu bezdarbību (ilgāk par gadu) izpildu lietā, nepildot tiesas nolēmumu, bet gaidot, kad notiesātā persona izdarīs jaunu likumpārkāpumu un par to tiks piespriests jauns sods, piemērojot arī Krimināllikuma 51.pantu. Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka šādā gadījumā zvērināta tiesu izpildītāja rīcība nonāk tiešā pretrunā ar Tiesu izpildītāju likuma 4., 45. un 47.pantā imperatīvi noteiktajām prasībām.

Izskatāmajā gadījumā *V.I.* piespriestā soda aizstāšanai zudis pamats tieši pieteicēja pieļautās ilgstošās bezdarbības dēļ. Šāda situācija nebūtu izveidojusies, ja, konstatējot, ka ir iestājušies LSIK 140.panta trešajā daļā

noteiktie priekšnosacījumi, pieteicējs būtu nekavējoties nosūtījis Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesai pieteikumu par naudas soda aizstāšanu.

[12] Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka lietā nav neviena pierādījuma, kas varētu attaisnot vai izskaidrot pieteicēja rīcību (bezdarbību) laika periodā no 2007.gada 18.janvāra līdz 2008.gada 27.martam, kad pieteicējs nav veicis nekādas darbības, kas vērstas uz Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2006.gada 16.novembra sprieduma krimināllietā Nr.K29-0994-06 izpildi.

Pirmo informācijas pieprasījumu Preiļu rajona prokuratūra pieteicējam ir nosūtījusi 2007.gada 17.jūlijā (*lietas 26.lapa*), tomēr pieteicējs arī tad neveica LSIK 140.panta trešajā daļā noteiktās darbības, bet atbildēja prokuratūrai, ka uzlikto sodu *V.I.* nav samaksājis (*lietas 27.lapa*).

Nav strīda par to, ka notiesātais *V.I.* noteiktajā 10 dienu termiņā, tas ir, līdz 2007.gada 2.februārim nebija samaksājis piespriesto naudas sodu, kā arī nebija paziņojis pieteicējam par to, ka ir iesniedzis tiesai lūgumu sadalīt sprieduma izpildīšanu termiņos vai atlikt naudas soda izpildi. Tādējādi saskaņā ar LSIK 140.panta trešo daļu pieteicējam bija pienākums rakstveidā ierosināt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesai izlemt jautājumu par naudas soda aizstāšanu ar arestu vai brīvības atņemšanu Krimināllikumā noteiktajā kārtībā.

Tā kā LSIK 140.panta trešajā daļā nav noteikts termiņš, secināms, ka tiesu izpildītājam jārīkojas pēc iespējas nekavējoties. Tas izriet no Tiesu izpildītāju likuma 45.panta pirmās daļas, kas noteic, ka zvērināts tiesu izpildītājs pēc savas iniciatīvas veic visus likumā noteiktos pasākumus un izmanto visus likumā paredzētos līdzekļus un metodes, lai ātri un kvalitatīvi pildītu tiesas un citu institūciju nolēmumus, kā arī veiktu citas sava amata darbības.

No lietas materiāliem Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējs ir turpinājis bezdarbību arī pēc otrā un trešā Preiļu rajona prokuratūras pieprasījuma. 2007.gada 6.novembrī un 2008.gada 11.janvārī Preiļu rajona prokuratūra ir atkārtoti pieprasījusi pieteicējam informāciju par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2006.gada 16.novembra sprieduma krimināllietā Nr.K29-0994-06 izpildes gaitu (*lietas 28. un 30.lapa*), taču pieteicējs vēl aizvien nav pildījis LSIK 140.panta trešajā daļā noteiktās prasības.

Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējs izpildījis LSIK 140.panta trešās daļas prasības tikai pēc tam, kad Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padomē un Tieslietu ministrijā tika saņemta Latgales apgabaltiesas sūdzība un atbildētāja pieprasīja pieteicējam paskaidrojumus (*lietas 32. – 36.lapa*).

Tādējādi Lēmumā un pirmās instances tiesas spriedumā ietvertie argumenti ir pamatoti, savukārt pieteicēja iesniegtais Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas nolēmums tikai apstiprina pieteicēja pieļauto bezdarbību.

[13] Rezumējot visu iepriekš minēto, apgabaltiesa atzīst, ka Lēmums ir tiesisks, pamatots un samērīgs, tādēļ tā atcelšanai nav pamata, savukārt pieteikums ir noraidāms kā nepamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307.pantu un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

noraidīt *A.R.* pieteikumu par Tieslietu ministrijas disciplinārlietu komisijas 2008.gada 4.augusta lēmuma Nr.1-12.3/4 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	*(paraksts)*	R.Paegle
Tiesneši	*(paraksts)*	I.Kaļiņina
	paraksts)	M.Vīgants

NORAKSTS PAREIZS:
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese R.Paegle
Rīgā 2012.gada 28.februārī.